

2023 Heydor Əliyev İli

BİR ƏSRƏ SİĞMAYAN ÖMÜR

Azərbaycan beynəlxalq arenaya müstəqil kimi çıxığı ilk vaxtlarda iddi çətinliklərə üzənglis, səriştəsiz, xeyanetkər rəhbərlərin ucbatından parçalanmaq, müstəqiliyini yenidən itirmək təhlükəsi yaranmışdı. Həmin vaxt yeguno çıxış yolu Heydər Əliyevin yenidən hakimiyətə getirilməsi oldu.

Bele bir kələm var: Dövlətin xilası üçün bir dahi insan kifayətdir. Bu kələm qeyd-sərtəz Azərbaycan xalqının Ummumilli Lideri Heydər Əliyevə da şamil etmək mümkinündür. Dünyanın tanınmış şəxsiyyətlərinin söylədikleri fikirlər göstərir ki, Ulu Önder Heydər Əliyev həqiqətən beynəlxalq miqyasda böyükübü etiraf edilən və qəbul olunan şəxsiyyət idi.

Onun parlaq dəhəsi və iti zəkası serded tanınır, Azərbaycanın hüdudlarını aşırı. Çoxları bize qibə edirdi ki, Heydər Əliyev kimi liderimiz var. Azərbaycan dünyası miqyasında layiq olduğu mərabəye mehz Ulu Önderin uzaqgörəniyi, müdrikliyi, qətiyyəti, demir iradəsi, zengin dövlətciliklərinə təcrübəsi sayesində yüksək vəziyəfdə - SSRİ Nazirlər Soveti sadırının birinci müavini vəzifəsində ikiinci yüksək vəzifədə - SSRİ Nazirlər Soveti sadırının birinci müavini vəzifəsində işləmişdi.

Heydər Əliyev bütün dövrlərdə Azərbaycanın dövlət müstəqiliyinin barə olumşusunu özünü ali meqsədi hesab etmişdir. O, hezə Naxçıvan MR Ali Məclisinin Sadri olarkən Azərbaycan Demokratik Respublikasının üçüncü bayrağını dövlət bayrağı kimi qəbul etmişdir. Heydər Əliyev Azərbaycanda ikinci dəfə siyasi hakimiyəti galəndə Onun böyük qurğuları ilə səsləndirdi: "Azərbaycanın dövlət müstəqiliyi dönməndən, ebedidir" kəlamları realılıqən çevrildi. Ermeni vəhşiləri tərefindən töredilmiş 26 fevral Xocalı və 31 mart azərbaycanlıları soyqırımına ilk dəfə siyasi qiymət Heydər Əliyev tərafindən verilmişdir.

Heydər Əliyev haqqında kim-lər söz deməyib: müasir dünənə lədəri, tanınmış dövlət adamları və siyasi xadimləri, meşhur yaçıclar... Onların dediklərinə nəzər salarkən qəlbimizdə bir dəha qurur və ifixar hissələri baş qaldırır, Heydər Əliyev şəxsiyyətinin nəhəngliyi yenidən göz öündə

canlanır. Azərbaycan xalqının Ulu Önderine verilen bu yüksək qiymətin esasında təkə öz Vətəni və xalqı üçün gördüyü işlər deyil, zəmanesinin çağırışlarına cevəvik reaksiyası, beşeri idealları, dünənə dostluq, sülh və tərəqqiya verdiyi təhfələr dayanır.

Ulu Önderin anadan olmasının 100-cü ildönümündə onun haqqında məşhurların dedikləri fikirləri xatırlatmaqla, hem de Heydər Əliyev şəxsiyyətinə, portretinə, möhtəşəmliliyinə bir dəha heyranlılığımızı, ebedi sevgimizi, ehtiramımızı ifadə edirik. Hələ Moskvada Siyasi Büronun üzvü, SSRİ Nazirlər Soveti sadırının birinci müavini olarkən yaxından ünsiyyət qurdugu müxtəlid dövrlərdə 5 dəfə Türkənin Baş naziri və 9-cu Prezidenti (1993-2000) olmuş Süleyman Demirəli yazdırı: "Menim Heydər Əliyeva böyük sevgim, hörmətim və ehtiramım vardır. Bunun kökündə onun insani xüsusiyyətləri, Azərbaycan millitələri, xalqına xidmətləri, Azərbaycan dövləti, müstəqiliyi namına gördüyü işlər durur. Menim tanıdığım Heydər Əliyev Azərbaycanın vətənşəhərdir, bir o qəder də türk vətənşəhərdir".

Azərbaycanda ne varsa, həmisi Heydər Əliyevin xidməti sayesində yaradılmışdır. O, yaxşı bildi ki, ölkədə sabitlik olmadan inkişaf da ola bilmez. Heydər Əliyev bunun üçün özünün biliq, bacarıq və dövləti idarəetmə təcrübəsindən maharəti istifadə etdi. Ermənistan tərefindən Azərbaycana qarşı silahlı həcumun qarsısını almaq meqsədilə atəşkəsə nəsil olub, bununla də ölkənin digər işləri ilə meşğul olmaq imkanı yaradıldı.

Daxili sabitlik bərəqər edildi, iqtisadi inkişaf, quruculuq işləri başlandı. Heydər Əliyevin gördüyü en böyük işlərdən biri mehz bu ölkədə sabitliyin, əsasının bərəqər olunması, qardaş qırğınnının qarşısının alınması oldu. Bu, asan iş deyildi. Heydər Əliyevə xalqın qurğularını qızıl-qızıl qəsədlər hazırlayırdı. O işlər bunlardan qorxmayaq, özünü təhlükəyə ataraq deyirdi: "Azərbaycan xalqı üçün canımızdan belə kegmeye hazırlam, menim qardaşlarım üçün ev və cəvələni müstəqil dövlətin yüksəkən Bayraqıdır".

ABŞ-in sabiq Prezidenti Corc Bush Ulu Önderlərə dəfələrə görüb, ondan beynəlxalq və regional məsələlərə bərabər məsləhətlərini almış, onun liderlik qabiliyyətinə heyranlığını bildirək deymışdır: "Dünyada tanınmış gör-

"Bir millet, iki dövlət" ifadəsi de Heydər Əliyevə məxsusdur. Şübhə etmirkə ki, bu deyim daimi olacaqdır.

Xalqımız 44 yaşlı İl Qarabağ mühəribəsində Türkiye Cumhuriyyəti və xalqı ilə birliyin, dünənə banzəri olmayan İlham Əliyev-Rəcəb Tayib Ərdoğan qardaşlığına bir dəha şahid oldu, həmin mühərət Zəfer günlərini yaşadı, Azadlıq meydənidənki Zəfer paradaında Ərdoğanın dünənədən qəs-səda yaradın mötəşəmməcə qızışına, Şuşa Beyannamasının imzalanmasına şahid oldu. Bu birliyi ebedi edən Heydər Əliyevin müsəyyən etdiyi strateji xətdir. Heydər Əliyevin siyasi xətti Prezident İlham Əliyev tərefindən təliyiqinə davam etdirilir. Azərbaycanın xoşbəxt geleceyi Heydər Əliyevin qoyduğu siyasi xəttə gedisidər.

Ulu Önder Heydər Əliyev uzun illər Moskvada dünənənin en böyük ölkəsinin rəhbərlərindən biri olarkən 15 sovet respublikasının xalqlarının, ilk növbəde çoxmilyonluq rus millitənin dərin hörmət və məhabbatını qazanmışdı. Ona bu hörməti qazandıran parlaq zakası, şəxsiyyəti, rus dilində mükəmməl biliyi, yorulmaz fealiyyəti, obyektiviliyi, prinsipial mövqeyi id. Onun qətiyyəti olmasının Qazaxistana rus millitəndən olan Kolbinin rəhbər gəndərənda Siyasi Büroda etirazı da eyan subdut. SSRİ rəhbərlərinə en layingi, real namazından Heydər Əliyev olduğunu Siyasi Büroda etiraf edilsə də, buna yalnız onun milliyyətinin manə olduğunu vurğulanmışdır. Həmçinin o da bildirilir ki, Heydər Əliyev Sovetlər Birliyinə rəhbərlik etseydi heç zaman müləllər arasında qanlı

hadisələr baş verə bilməzdi.

Heydər Əliyev ele şəxsiyyət iddi ki, ünsiyyətdə olduğu her kəsi zəkası, siyasi eruditisi, uzaqgörənlilik, cəsərli ilə heyran qızdır. Onun haqqında Yaponiyanın Baş naziri Džunitoru Koidzumi, Çin Xalq Respublikasının Sədrı Xu Szintao, Böyük Britaniyanın sabiq Baş naziri Toni Bleyer, Fransanın sabiq Prezidenti Jak Širak, Almaniya Federativ Respublikasının keçmiş federal Kansleri Helmüt Kol, Qazaxistannın sabiq Prezidenti Nursultan Nazarbayev, Özbəkistanın sabiq Prezidenti İslam Karimov, Gürçüstanın sabiq Prezidenti Eduard Şevardnadze, BMT-nin sabiq Baş katibi Butros-Butros Qalı, məşhur müsələqəçi, görkəmli ictmai xadim Mstislav Rostropoviç, dünya şöhrətli yazıçı, diplomat Oljas Süleymenov və onlara başqa məşhurların sözləri, həqiqət qururvericidir, hər bir azərbaycanlı üçün fehridir.

Böyük qırğız yazılıcı Cingiz Aytmatovun dediyi kimi: "Heydər Əliyev haqqının da tarixi, hətta efsanəvi bir şəxsiyyətdir. XX əsrin en böyük liderlərindəndir. O, müasir demokratik Avrasiyanın yeni tarixinin bugünkü qurucularından bireidir. Bu, sovet dövründə da belə idi, MDB məkməndə, xeyli çətinləşmiş müasir dövrətindən bələdir"

Heydər Əliyev hər zaman xalqımızın xidmətində olmuşdur. Heydər Əliyev bir çox siyasi xadimin bacarmadığı xüsusiyyəti - müasir dövrün en aktual çəqisələrinə hazır olmağı nümayiş etdi - bilməsdir. Mehz Heydər Əliyevin zəngin siyasi təcrübəsinin və humanitar dünənəgörüşünün genişliyi nəticəsindən inkişaf etməyən dövlət. Bütün bunlar isə Azərbaycan dövlətinin müasir inkişafını və tərəqqisini təmin edən əsaslarıdır.

Ulu Önderin adı, emməlli xüsusilə təhsil işçiləri, müəllimlər üçün ezdirdir. O, Azərbaycanın 1 nömrəli müəllimidir. Daha rəhbərin diller ezbər olun, bələdəməməsi, cəmiyyətdə təhsilin, müəllimin yerinə, rəlnə verilən en yüksək qiymətdir: "Müəllimlik sonəti, peşəsi cəmiyyətdən en yüksək olyan məlumatlıdır ki, hər bir şəxsi qəsəddir. Mələklər olmaq kimi şərəfi bir iş yoxdur. Çunki müəllimlər xalqın biliklərinən, təhsilin inkişaf etməsinin və nəhayət, xalqın elminin inkişaf etməsinin əsasını qoynalarlardı".

Bununla də fikrimi yekunlaşdırıram: emməlli qədər etibarlıdır. Heydər Əliyev Azərbaycanın tarixinə qızıl hərflərlə yazılmış əvəzələnəməz dahi şəxsiyyətdir.

Əhaliyət Adigözəlov, Elm və Təhniki Nazirliyinin emməldəsi, Əməkdar müəllim